

NEMZETI
KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
VEZETŐ-ÉS TOVÁBBKÉPZÉSI INTÉZET

ÁRVA ZSUZSANNA
Sportpolitika

Budapest, 2014

A tananyag az ÁROP-2.2.19-2013-2013-0001 Elektronikus képzési és távoktatási anyagok készítése című projekt keretében készült el.

Szerző:

ÁRVA ZSUZSANNA

Kiadja:

© NKE, 2014

Felelős kiadó:

PATYI ANDRÁS
rektor

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 608 608

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai
Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

I. A sportolás jogi szabályozása	4
1. A sport története Magyarországon	4
2. A sporthoz, illetve a sportoláshoz való jog	4
Önellenőrző kérdések	6
II. A sportigazgatás szervezetrendszere	7
1. A sporttal kapcsolatos állami feladatok	7
2. A központi állami szervek feladatai	7
3. A sport állami támogatása	8
4. A helyi önkormányzatok feladatai	8
5. A sport civil irányítási rendszere	9
Önellenőrző kérdések	11
III. A sporttevékenység megvalósítása	12
1. A sportszervezetek	12
2. Országos sportági szakszövetségek és más sportszövetségek	12
3. A sport versenyrendszere	14
4. Sportrendezvények	14
Önellenőrző kérdések	17
IV. A sportoló jogállása	18
1. A sportoló fogalma és típusai	18
2. A versenyző jogai és kötelezettségei	18
3. A sportszakember	19
Önellenőrző kérdések	20
Fogalomtár	21
Felhasznált irodalom	22

I. A sportolás jogi szabályozása

1. A sport története Magyarországon

Magyarországon a sportigazgatás valódi kezdetei a **két világháború közötti időszak**hoz köthetők. Az ezt megelőző korszakban főként a katonai gyakorlatok végzése keretében történt testgyakorlás, amely mellett a testnevelést kötelező tantárgyként 1883-ban vezették be.¹ A két világháború közötti időszakban történt jelentősebb előrelépés, ugyanis ekkor született meg az első sporttörvény, megteremtették a sport pénzügyi feltételrendszerét, így ennek hatására fejlődésnek indult a sport infrastruktúrája. A második világháború után előbb az állami befolyás erősödött meg, majd az 1960-as évektől alakult ki a sportigazgatás civil alapja is. 1973-ban létrehozták az **Országos Testnevelési és Sporthivatalt**, amely a sport központi igazgatását végző országos hatáskörű államigazgatási szervként működött, de az állami szervezetrendszer részéről a tanácsi szervek is részt vettek benne.²

A rendszerváltás után a hatásköri törvény az újonnan létrehozott **helyi önkormányzatok feladatává** tette a helyi testnevelési és sportfeladatok fejlesztési céljainak meghatározását, valamint a sportintézmények vonatkozásában fenntartói feladatot adott a képviselő-testületeknek, illetve a közgyűléseknek.³ A sport központi irányítását továbbra is az OTSH látta el, amelynek azonban dekoncentrált szerveit (**megyei, fővárosi sportigazgatóságok**) is létrehozták.⁴ A rendszerváltás után a jogi szabályozás is bővült. Az első 1990 utáni sporttörvény az 1996. évi LXIV. törvény volt, mely meghatározta, hogy milyen szervezetek vesznek részt a sportigazgatásban, és azok milyen hatáskörrel rendelkeznek. A szabályozást 2000-ben felváltotta a 2000. évi CLXV. törvény, amely az állami szerepvállalás mellett a sport civil szerveződéseire is kitért. Jelenleg a sportról szóló 2004. évi I. törvény (a továbbiakban: Sporttörvény) hatályos, amely már komplex módon szabályozza a sport igazgatását, szervezetrendszerét, valamint a sportolók jogállását.⁵

2. A sporthoz, illetve a sportoláshoz való jog

A sportoláshoz való jog, mint alapjog kifejezetten nem jelenik meg az Alaptörvényben. A sportoláshoz való jog azonban klasszikusan összekapcsolható az **Alaptörvény XX. cikkében** deklarált **testi és lelki egészség** intézményi megvalósításával. A nemzetközi egyezményekben szintén az egészséghez való jog jelenik meg, így a Gazdasági Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (1976. évi 9. tvr.) szintén a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez fűződő jogot említi. A sporthoz való jog következésképpen az egészséghez való jogból vezethető le, mintegy annak a megnyilvánulásaként értelmezhető, amely ekként második generációs jog.

Önálló értelemben azonban az Alaptörvény sporthoz való jogról nem tesz említést. Kétség kívül **állami feladat azonban a sport fejlesztése**, az intézményi feltételek megteremtése, tehát a sportpolitika igazgatása. **A sporthoz való jog kifejezetten a Sporttörvény preambulumban** szerepel, amelyben Magyarország Országgyűlése kinyilvánította, hogy minden embernek alapvető joga van a sporthoz, és e jogát az állam biztosítja, függetlenül attól, hogy versenysportról vagy a szabadidő eltöltéséről, vagy más sporttevékenységről van szó.

Szintén a Sporttörvény preambuluma tesz említést az **Európai Sport Chartáról**, amelyet az Európai Tanács Miniszteri Bizottsága 1992-ben fogadott el. A Charta meghatározza a sport fogalmát is, amely a következő: „**Sport**» **minden olyan fizikai tevékenység, amelynek célja esetenként vagy szervezett formában a fizikai és szellemi erőnlét**

1 PRINCZINGER Péter: A sportjog közjogi alapjai, ELTE, Budapest, 2010, 54.

2 SÁRKÖZY Tamás: Sportjog, HvgOarc, Budapest, 2007, 44-53.

3 A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 110-111. §

4 A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 128. §

5 SÁRKÖZY Tamás: Sportjog, HvgOarc, Budapest, 2007, 48-61.

kifejezése vagy fejlesztése, társadalmi kapcsolatok teremtése, vagy különböző szintű versenyeken eredmények elérése.”⁶

A sportoláshoz való jog azonban több **más joggal is összefüggésbe hozható**, így a művelődéshez való joggal a testkultúra fejlesztése miatt, az egyesülési joggal a sportszervezetek létrehozása kapcsán, a hivatásos sportolás miatt a munkához való joggal, a vállalkozáshoz való joggal és az előzőekkel összefüggésben - főként a hivatásos sportolás-érinti a tulajdonhoz való jogot is.⁷

A sportolás jogi szabályozása alapvető fontosságú az állam és a társadalom szempontjából. Az állam sportpolitikai célkitűzései között kell meghatározni, hogy miért van szükség az állam sportpolitikai tevékenységére. A célok közé tartozik a sport közösségformáló ereje, az, hogy a sport hozzásegít a fizikai és szellemi egészség megőrzéséhez, megerősíti a nemzeti identitást, segíthet az egészséges csapat-, illetve versenyszellem kialakításában, valamint fegyelemre és kitartásra nevel.

6 [http://www.europatanacs.hu/pdf/CM_Rec\(1992\)13.pdf](http://www.europatanacs.hu/pdf/CM_Rec(1992)13.pdf) [2013. 08. 28.]

7 PRINCZINGER Péter: A sportjog közjogi alapjai, ELTE, Budapest, 2010, 21-24.

Önellenőrző kérdések:

1. Mikor kezdődött meg a sportigazgatás hazai szabályozása?

A két világháború közötti időszakban.

2. Mi volt a jogállása az Országos Testnevelési és Sporthivatalnak?

Az Országos Testnevelési és Sporthivatalt, amely a sport központi igazgatását végző országos hatáskörű államigazgatási szervként működött, de az állami szervezetrendszer részéről a tanácsai szervek is részt vettek benne. A későbbi időszakban az OTSH-nak dekoncentrált szervei is létrejöttek.

3. Szabályozza-e az Alaptörvény a sportoláshoz való jogot?

A sportoláshoz való jog, mint alapjog kifejezetten nem jelenik meg az Alaptörvényben. A sportoláshoz való jog azonban klasszikusan összekapcsolható az Alaptörvény XX. cikkében deklarált testi és lelki egészség intézményi megvalósításával, ugyanis a sporthoz való jog az egészséghez való jogból vezethető le, mintegy annak a megnyilvánulásaként értelmezhető, amely ekként második generációs jog.

4. Milyen jogi normában jelenik meg a sportoláshoz való jog?

A Sporttörvény preambulumban.

5. Mi a sport definíciója?

Sport minden olyan fizikai tevékenység, amelynek célja esetenként vagy szervezett formában a fizikai és szellemi erőnlét kifejezése vagy fejlesztése, társadalmi kapcsolatok teremtése, vagy különböző szintű versenyeken eredmények elérése.

II. A sportigazgatás szervezetrendszere

1. A sporttal kapcsolatos állami feladatok

A törvény meghatározza a sporttal kapcsolatos állami feladatokat. Az állam feladata elsősorban a **jogszabályalkotás és a szervezeti, intézményi keretek biztosítása**. Deklarálja a szervezett formában történő sporttevékenység gyakorlásának jogszabályi feltételeit, gondoskodik a mindennapos testedzés feltételeinek megteremtéséről a közoktatásban, és a felsőoktatási intézményekben egyaránt. Mindemellett elősegíti az egészséges életmód és a szabadidősport feltételeinek megvalósítását, részt vesz a versenysport, az utánpótlás-nevelés, az iskolai és diáksport, a főiskolai-egyetemi sport, a szabadidősport és a fogyatékosok sportja, valamint a helyi önkormányzatok által ellátott sportfeladatok finanszírozásában. Támogatja a különböző sporttevékenységeket, mint gyermek- és ifjúsági sportot, a nők és a családok sportját, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, valamint a fogyatékosok sportját. Az állam feladata továbbá, hogy ellenőrizze a doppingtilalom betartását, azonkívül gondoskodik az intézményi és infrastrukturális követelményekről, így az állami tulajdonban lévő sportlétesítmények fenntartásától, fejlesztéséről és rendeltetésszerű hasznosításáról.

A **sportigazgatás szervezetrendszere** három pilléren alapul. Az első a központi állami szervek pillére, amelyen belül kifejtésre kerülnek az Országgyűlés, a Kormány, valamint a sportpolitikáért felelős miniszter feladatai. A második pillér a helyi önkormányzatokat jelenti, amely szervezetek elsősorban a helyi sportfejlesztésben vesznek részt. Az állami pillért a sport állami támogatásának pénzügyi rendszere segíti, amelynek keretében a jogszabály meghatározza, hogy melyek a támogatások forrásai és milyen feltételekkel lehet azokat igénybe venni. A sport esetében kiemelkedő szereppel bír a harmadik, azaz a civil pillér, amelyben olyan szervezetek vesznek részt, mint például a Magyar Olimpiai Bizottság.

2. A központi állami szervek feladatai

a) Országgyűlés

Az Országgyűlésnek a sport terén is a legfőbb feladata a törvényalkotás. Megalkotja a sporttevékenység gyakorlásának feltételeit meghatározó törvényeket, mint a Sporttörvény illetve olyan határozatokat, amelyek közül kiemelendő a Sport Nemzeti Sportstratégiája⁸. A parlament folyamatosan ellenőrzi ezen döntések végrehajtását.

b) Kormány

A Kormány feladata, hogy kialakítsa a **hosszú távú sportstratégiát**, a fejlesztési tervet, és ennek alapján javaslatot tegyen az Országgyűlésnek a sporttal kapcsolatos törvények, határozatok megalkotására, egyéb döntések meghozatalára.

A Kormány meghatározza a sport állami támogatásának, valamint az állami támogatás felhasználásának és ellenőrzésének alapvető célkitűzéseit, rendszerét, módszereit, részt vesz a sporttal kapcsolatos nemzetközi együttműködésben, előkészíti és megkötö a hatáskörébe tartozó nemzetközi szerződéseket, és támogatja a határon túli magyar sportkapcsolatok fejlesztését.

⁸ Jelenleg hatályos a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról szóló 65/2007. (VI. 27.) OGY határozat

c) *Ágazati miniszter*

A sport irányításával, szabályozásával és ellenőrzésével kapcsolatos, a Sporttörvényben és külön jogszabályokban meghatározott feladatok ellátásáról a **sportpolitikáért felelős miniszter** gondoskodik, aki jelenleg az emberi erőforrás minisztere.

A sportpolitikáért felelős miniszter előkészíti a sporttal összefüggő kormányzati döntéseket, ellátja a sportcélú központi állami pénzeszközök tervezésével, elosztásával kapcsolatos feladatokat, meghatározza a pénzeszközök elosztásának részletes előírásait, ellenőrzi a pénzeszközök felhasználását, gondoskodik a sporttal kapcsolatos kormányzati döntések végrehajtásáról, és szakmai támogatást nyújt a helyi önkormányzatok sporttal összefüggő feladatainak ellátásához. Mindemellett a miniszter együttműködik más állami szervekkel, mint az Országos Területfejlesztési Tanács, az érintett önkormányzatok és a MOB. A sport egyéb területeinek támogatására programokat dolgoz ki a MOB-bal közösen, közreműködik a sportszakember-képzésben és meghatározza a kiemelkedő jelentőségű sportegészségügyi és sporttudományos feladatokat. A miniszternek ezen kívül közigazgatási hatósági jogosítványai is vannak.

3. A sport állami támogatása

Az állam a sporttevékenység gyakorlásához a Sporttörvényben, a költségvetési törvényben és más, a sport állami támogatásáról rendelkező jogszabályokban meghatározottak szerint **pénzügyi támogatást** nyújt. A sportpolitikáért felelős miniszter a MOB javaslatára rendeletben határozza meg az általa vezetett minisztérium költségvetési fejezetéhez tartozó állami sportcélú támogatások felhasználásának részletes szabályait. A Sporttörvény szintén több juttatási formát állapít meg:

- a **Gerevich Aladár-sportösztöndíj**, annak a sportolónak vagy sportszakembernek adható, aki az olimpián, a paralimpián, a sakkolimpián és a speciális világtételeken kiemelkedő sporteredmény elérése érdekében közreműködött. Az ösztöndíj legfeljebb négy évre adható, a támogatás részletes feltételeit a MOB állapítja meg és folyósítja.
- **Olimpiai járadékra** az a magyar állampolgár jogosult, aki a magyar nemzeti válogatott tagjaként akár egyéni számban, akár csapattagként a NOB által szervezett nyári vagy téli olimpiai játékokon, a FIDE által szervezett Sakkolimpián, illetve 1984-től kezdődően Paralimpián vagy Siketlimpián első, második vagy harmadik helyezést ért el. A járadék a harmincötödik életévének betöltését követő hónap első napjától kezdődően élete végéig vehető igénybe kérelem alapján. A kérelemről a MOB dönt. Az olimpiai járadék mellett edzői járadékot⁹ is létesített a törvény.
- A Kormány a Nemzet Sportolójának javaslata alapján a „**Nemzet Sportolója**” címet adományozhat, és az ezzel járó életjáradékot biztosíthat a sportolók számára. A Nemzet Sportolója az a magyar sportban résztvevő, hatvanadik életévét betöltött, kimagasló eredményt elért személy, aki aktív sportpályafutását követően is fontos szerepet töltött be a magyar sportéletben. A Nemzet Sportolójának száma tizenkettő.

4. A helyi önkormányzatok feladatai

A **települési önkormányzat** határozza meg a helyi sportfejlesztési koncepciót, és gondoskodik annak megvalósításáról. Ennek érdekében együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel, fenntartja és működteti a tulajdonát képező sportlétesítményeket, illetve megteremti az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit.

A települési önkormányzatnak a köznevelésről szóló törvény alapján biztosítania kell az önkormányzati iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételeket.

⁹ Az edzői járadék mértéke az olimpiai járadék fele.

A **megyei és a fővárosi önkormányzat**, mint területi önkormányzat elősegíti, hogy a területén tevékenykedő sportszövetségek működésének alapvető feltételei megvalósuljanak, közreműködik a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében, segíti a sportági és iskolai területi versenyrendszerek kialakítását, illetve az e körbe tartozó sportrendezvények lebonyolítását, részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban és közreműködik a sport népszerűsítésében, valamint a sportorvosi tevékenység feltételeinek biztosításában. Ugyanezen feladatokat kell ellátniuk a megyei jogú városi önkormányzatoknak is az illetékességi területükön.

A helyi önkormányzatok a sporttal összefüggő feladataik ellátásához **támogatásokban részesülnek**. A tízezernél több lakosú helyi önkormányzatok rendeletben állapítják meg a helyi adottságoknak megfelelően a sporttal kapcsolatos részletes feladatokat és kötelezettségeket, valamint a költségvetésükből a sportra fordítandó összeget.

5. A sport civil irányítási rendszere

a) A Magyar Olimpiai Bizottság

A **sport civil irányításának legfőbb szerve** a Magyar Olimpiai Bizottság (MOB), amely a Nemzetközi Olimpiai Bizottság (a továbbiakban NOB) által kizárólagos nemzeti olimpiai bizottságként elismert szerv. A MOB a sporttal összefüggő, országos közfeladatokat ellátó köztestület, amely közhasznú szervezetnek minősül.

A MOB feladatai

A MOB feladatai szerteágazóak, melyek az **olimpiai mozgalom** területén a következők: végrehajtja és megvalósítja a NOB alapszabályában és egyéb szabályzataiban a nemzeti olimpiai bizottságok részére megállapított célokat és feladatokat, elősegíti a versenyzők olimpiai játékokra való felkészülését, illetve részvételét, fejlesztja az olimpiai mozgalmat, ápolja az olimpiai eszmét, védi az olimpiai jelképeket, szimbólumokat.

A MOB kizárólagos jogokat gyakorol a **sportágak és a sportolók nevezése, valamint a sportszakemberek akkreditálása terén a következő versenyek esetén:**

- a nyári és téli olimpiai játékok
- a nyári és téli ifjúsági olimpiai játékok
- az európai ifjúsági olimpiai fesztivál
- a NOB és az Európai Olimpiai Bizottság által elismert sportesemények, játékok
- a nyári és a téli európai ifjúsági olimpiai fesztiválok.

A MOB hatáskörébe tartozik az **olimpiával összefüggő szimbólumok**, mint az olimpiai jelkép, a zászló, a jelvény, a jelmondat, a himnusz, továbbá az „olimpia” és az „olimpiai” elnevezés kereskedelmi, vagy egyéb célú **felhasználása**, illetve ezek mások általi használatának, hasznosításának engedélyezése, és az ezzel kapcsolatos vagyoni jogok gyakorlása. A MOB a fogyatékosok sportja, a paralimpia és a nem olimpiai sportok területén külön feladatokkal rendelkezik és szintén speciális jogkörei vannak az utánpótlás-nevelés, a diák-hallgatói, valamint a szabadidősport kérdéseit illetően, amely főként a népszerűsítésére és a nemzetközi együttműködésre vonatkozik.

A MOB számára stratégiai és sportigazgatási jellegű feladatokat is meghatároz a törvény, továbbá közreműködik a sportcélú támogatások elosztásában. A **stratégiai feladatok** közé tartozik, hogy a MOB a sport civil szervezetei közötti koordinációs tevékenységet végez, előkészíti a sport átfogó fejlesztési koncepcióját, figyelemmel kíséri a sportszövetségek által elkészített sportági stratégiai fejlesztési koncepciók megvalósítását, részt vesz a versenysporttal, az utánpótlás-neveléssel, a diák- és főiskolai-egyetemi sporttal, a fogyatékosok sportjával, ezenfelül a szabadidősporttal kapcsolatos döntés-előkészítésben. A MOB a sport stratégiai fejlesztési céljainak meghatározásában, illetve megvalósításában együttműködik az állami szervekkel, valamint a civil szervezetekkel, továbbá kidolgozza a sportolóvá válás gondozásának módszertanát a kiválasztástól a nemzetközi szintű teljesítményig.

Sportigazgatási feladat, hogy kezdeményezze a sporttal kapcsolatos kormányzati intézkedések, szabályozási koncepciók megtételét, véleményezze a sportot érintő jogszabálytervezeteket, doppingellenes tevékenységet lásson el, együttműködjön a sportpolitikáért felelős miniszterrel és biztosítsa a Sport Állandó Választottbíróság működési feltételeit.

A MOB közigazgatási tevékenységet végez az olimpiai járadékkal és a Nemzet Sportolója címmel összefüggően és a versenyszabályok kiadásával kapcsolatban is.

A MOB tagsága

A MOB tagja az lehet, aki büntetlen előéletű magyar állampolgár, és az olimpiai sportágak olyan képviselője, aki elismeri és magáénak vallja az olimpiai eszmét. A tagok egy részét a MOB alapszabályában felsorolt szervek delegálják, míg mások a MOB alapszabályában foglaltak szerint személyes jogosultság alapján válnak tagokká.¹⁰

A MOB szervezete

A MOB legfelsőbb szerve a **közgyűlés**, amely a tagok összességéből áll. A közgyűlésen belül az alapszabályban rögzített számú helyet kell biztosítani az olimpiai sportágak országos szakszövetségei által jelölt személyeknek oly módon, hogy számuknak meg kell haladnia a MOB tagjai létszámának felét. A közgyűlés részletes összetételét a MOB alapszabálya határozza meg. A MOB **ügyintéző és képviselői szerve az elnökség**. A MOB elnökségének tagjai: az elnök, alelnökként az egyes tagozatok vezetői, valamint a MOB alapszabályában meghatározott további személyek és szervezetek képviselői.

A MOB tevékenységét **szakmai tagozatok** segítik, amelyek a versenysport, az utánpótlás-nevelés, a diák- és főiskolai-egyetemi sport, a fogyatékosok sportja, valamint a szabadidősport területén működnek. A MOB **működésének részletes szabályait** a NOB szabályainak (különösen az Olimpiai Chartának), valamint Sporttörvény és a külön jogszabályok rendelkezéseinek figyelembevételével a közgyűlés által elfogadott **alapszabály** határozza meg.¹¹

b) Sport Állandó Választottbíróóság

A Sport Állandó Választottbíróóság egy sajátos választottbíróóság, amely a felek kölcsönös alávetési nyilatkozata alapján jár el és egyezség kötésére törekszik. Az intézmény a MOB keretén belül működik, elnökét és legalább tizenöt tagját a MOB elnöksége négy évre választja meg, a jogi szakvizsgával és legalább öt év joggyakorlattal rendelkező, a sport területén tapasztalatokkal rendelkező jogászok közül. Eljárásnak célja, hogy megkísérelje egyezség kötését. A választottbíróóság az alábbi ügýtípusokban járhat el:

- a sportszövetségek és tagjaik, illetve a tagok egymás közötti jogvitái
- a sportszövetségek, illetve a sportolók és a sportszakemberek közötti sporttal kapcsolatos jogvitái
- a sportszervezetek, illetve a sportolók és a sportszakemberek közötti sporttal kapcsolatos jogvitái
- a MOB, valamint a tagjai közötti, sporttal kapcsolatos jogvitái.

10 A tagokat lásd: <http://www.mob.hu/organog/list/id/2/> [2013. 08. 25.]

11 A szervezetről lásd bővebben: <http://www.mob.hu/organog> [2013. 08. 25.]

Önellenőrző kérdések:

1. Milyen szervezetek vesznek részt a sport igazgatásában?

Központi állami szervek, mint az Országgyűlés, a Kormány és az ágazati miniszter, a helyi önkormányzatok és a civil szféra egyes szervei, amelyek közül kiemelendő a Magyar Olimpiai Bizottság szerepe

2. Milyen feladatai vannak a Kormánynak a sportigazgatással kapcsolatban?

A Kormány feladata, hogy kialakítsa a hosszú távú sportstratégiát, a fejlesztési tervet, és ennek alapján javaslatot tegyen az Országgyűlésnek a sporttal kapcsolatos törvények, határozatok megalkotására, egyéb döntések meghozatalára. A Kormány meghatározza a sport állami támogatásának, valamint az állami támogatás felhasználásának és ellenőrzésének alapvető célkitűzéseit, rendszerét, módszereit, részt vesz a sporttal kapcsolatos nemzetközi együttműködésben, előkészíti és megkötöti a sporttal kapcsolhatáskörébe tartozó nemzetközi szerződéseket, és támogatja a határon túli magyar sportkapcsolatok fejlesztését.

3. Milyen juttatásokat határoz meg a sporttörvény?

Gerevich Aladár-sportösztöndíj, olimpiai járadék, Nemzet Sportolója cím

4. Kik lehetnek a MOB tagjai?

A MOB tagja az lehet, aki büntetlen előéletű magyar állampolgár, és az olimpiai sportágak olyan képviselője, aki elismeri és magáénak vallja az olimpiai eszmét. A tagok egy részét a MOB alapszabályában felsorolt szervek delegálják, míg mások a MOB alapszabályában foglaltak szerint személyes jogosultság alapján válnak tagokká.

5. Milyen szervei vannak a MOB-nak?

A MOB legfelsőbb szerve a közgyűlés, amely a tagok összességéből áll. A MOB ügyintéző és képviselői szerve az elnökség. A MOB tevékenységét szakmai tagozatok segítik.

III. A sporttevékenység megvalósítása

A sporttevékenység megvalósítását szolgálják a **sportszervezetek** és a **sportági szakszövetségek**. Az előbbieket között megkülönböztetünk sportegyesületeket és sportvállalkozásokat. A **sportszövetségek meghatározott sporttevékenységek körében a sportversenyek szervezésére, a tagok érdekvédelmére és a részükre való szolgáltatásokra, valamint a nemzetközi kapcsolatok lebonyolítására létrehozott, jogi személyiséggel és önkormányzattal rendelkező szövetségek**. Típusai közé sorolhatóak az országos sportági szakszövetségek, a sportági szövetségek, a szabadidősport szövetségek, a fogyatékosok sportszövetségei, valamint a diák- és főiskolai-egyetemi sport szövetségei.

1. A sportszervezetek

Sportegyesület

A sportegyesület a **sportszervezetek klasszikus típusa**, amely mint civil szervezet a Polgári Törvénykönyv szabályai szerint működő olyan egyesület, amelynek alaptevékenysége a sporttevékenység szervezése, valamint a sporttevékenység feltételeinek megteremtése. A szervezet sportegyesületi jellegét kifejezetten fel kell tüntetni a bírósági nyilvántartásban.

A sportegyesület a magyar sport hagyományos szervezeti alapegysége, a versenysport, a tehetséggondozás, az utánpótlás-nevelés és a szabadidősport műhelye. A sportegyesület közvetlenül is részesíthető állami támogatásban. A sportegyesületek között megkülönböztethetünk **kiemelt sportegyesületeket** (egyesületi jellegű sportiskolákat), amelyek sportszakmai szempontból kiemelt, utánpótlás-nevelési, illetve felnőtt korosztályos felkészítést végeznek több sportágban egyaránt. Ezekkel a kiemelt sportegyesületekkel a MOB olimpiai, paralimpiai, siketlimpiai ciklusokra szóló együttműködési megállapodást köthet.

A **sportegyesület működésére** főszabály szerint a társadalmi szervezetek szabályai alkalmazandóak bizonyos eltérésekkel. Ilyen eltérés, hogy a sportegyesület közgyűlését évente legalább egyszer össze kell hívni, amelyen meg kell tárgyalni a sportegyesület éves pénzügyi tervét. A sportegyesület sporttal össze nem függő tevékenységet, valamint sporttevékenységével összefüggő kereskedelmi tevékenységet csak kiegészítő tevékenységként folytathat. A sportegyesületnek a bírósági nyilvántartásból való törlésére akkor kerülhet sor, ha a MOB igazolja, hogy a sportegyesület az állami sportcélú támogatás felhasználásával e törvényben, valamint az államháztartás működésére vonatkozó jogszabályokban foglaltaknak megfelelően elszámolt, vagy azt, hogy a sportegyesület állami sportcélú támogatásban nem részesült.

Sportvállalkozás

Sportvállalkozásnak minősül az a gazdasági társaság, amelynek a cégjegyzékbe bejegyzett főtevékenysége sporttevékenység, továbbá a gazdasági társaság célja a sporttevékenység szervezése, valamint a sporttevékenység feltételeinek megteremtése egy vagy több sportágban. Sportvállalkozás korlátolt felelősségű társasági, illetve részvénytársasági formában alapítható, de fogyatékosok sportja, illetve a szabadidősport területén sporttevékenység közhasznú társaság keretében is szervezhető.

2. Országos sportági szakszövetségek és más sportszövetségek

A sportszövetségek meghatározott sporttevékenységek körében a sportversenyek szervezésére, a tagok érdekvédelmére és a részükre való szolgáltatásokra, valamint a nemzetközi kapcsolatok lebonyolítására létrehozott, jogi személyiséggel és önkormányzattal rendelkező, a civil szervezetekre vonatkozó törvény alapján működő szövetségek.

A sportszövetségek típusai:

- országos sportági szakszövetségek,
- sportági szövetségek,
- szabadidősport szövetségek,
- fogyatékosok sportszövetségei,
- diák- és főiskolai–egyetemi sport sportszövetségei.

a) *Az országos sportági szakszövetség*

A Sporttörvény szerint a **szakszövetségek alaptípusa** az országos sportági szakszövetség, amely sportágában kizárólagos jelleggel jogszabályokban meghatározott feladatokat lát el, és törvényben megállapított különleges jogosítványokat gyakorol.

A szakszövetségnek kizárólag **olyan sportszervezetek, sportiskolák, vagy az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítványok lehetnek tagjai**, amelyek az adott sportág versenyrendszerében részt vesznek. Egy sportágban csak egy szakszövetség működhet. A szakszövetség közvetlenül is részesíthető állami támogatásban, azonban csak olyan sportágban hozható létre, amely a Nemzetközi Olimpiai Bizottság által elismert sportág, vagy amelyben a sportág nemzetközi szövetségét felvették a Nemzetközi Sportszövetségek Szövetségébe (Sportaccord). Szakszövetségnek csak olyan sportszövetség minősülhet, amelynek legalább tíz, az adott sportágban tevékenykedő sportszervezet a tagja, legalább három éve folyamatosan országos versenyrendszert (bajnokságot) működtet, versenyrendszerében rendszeresen legalább száz fő, sportági versenyengedéllyel rendelkező sportoló vesz részt.

A szakszövetség **alapvető feladatai** közé tartozik, hogy a szabályzatok kiadásával biztosítsa a sportág rendeltetésszerű működését, kialakítsa a sportág versenyrendszerét, működtesse a nemzeti válogatott kereteket, meghatározza a sportág stratégiai fejlesztési koncepcióit, képviselje a sportág érdekeit az állami szervek, a MOB és annak szakmai tagozatai, a többi sportszövetség, más egyesületek, szövetségek előtt, valamint a nemzetközi sportéletben.

A sportág rendeltetésszerű működése érdekében a szakszövetség törvényben meghatározott **szabályzatokat köteles megalkotni**, mint például a versenyszabályzat, igazolási (nyilvántartási) és átigazolási szabályzat, sportfegyelmi szabályzat, a sportrendezvény biztonságos lebonyolításával kapcsolatos előírásokat tartalmazó szabályzat, vagy a dopping szabályzat.

b) *A sportági szövetségek*

A sportági szövetség szintén a **civil szervezetekre vonatkozó törvény alapján működő szövetség**, amelynek tagjai kizárólag sportszervezetek, sportiskolák és utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítványok lehetnek. Sportági szövetség országos jelleggel is működhet, de egy sportágban csak egy országos sportági szövetség működhet. A szakszövetségnek a Sporttörvényben és a külön jogszabályokban meghatározott **feladatait** az országos sportági szövetség akkor láthatja el, ha az adott sportágban szakszövetség nem működik. Az országos sportági szövetséget ennek megfelelően megilletik és terheli a szakszövetségekre vonatkozó jogok és kötelezettségek. Az országos sportági szövetség felvételét kérheti a MOB-ba. Az országos sportági szövetség közvetlenül is részesíthető állami támogatásban.

c) *A szabadidősport szövetségek és a fogyatékosok sportszövetségei*

A **szabadidősport szövetségek** nem feltétlenül sportágak szerint szerveződő, szabadidős sporttevékenységre létrehozott országos sportszövetségek. Szabadidős sporttevékenységnek minősül a hagyományos magyar sportok ápolását célzó sporttevékenység is.

A **fogyatékosok sportszövetségei** alapvetően a fogyatékosági ágak szerint sérülés-specifikusan szerveződő, a fogyatékosok verseny- és szabadidősportját szolgáló, sporttevékenységre létrehozott országos sportszövetségek.

d) *A diák- és főiskolai-egyetemi sport sportszövetségei*

A **diák- és főiskolai-egyetemi sport sportszövetségei** a diák- és főiskolai-egyetemi sport versenyeknek szervezésére, illetve az abban való közreműködésre létrehozott sportszövetségek. A diák- és főiskolai-egyetemi sport sportszövetségek országos jelleggel is működhetnek.

Az országos diák- és főiskolai-egyetemi sport sportszövetségei által szervezett diáksport versenyeken résztvevő sportoló a tanulói, hallgatói jogviszonya alapján diáksportolónak minősül függetlenül attól, hogy versenyző vagy szabadidős sportoló. A diáksport versenyek elkülönülnek más versenyektől és azokat diák- és főiskolai-egyetemi sport sportszövetségek önállóan írják ki.

3. A sport versenyrendszere

A sportszövetség **amatőr, hivatásos és vegyes (nyílt)** versenyrendszert működtethet. Amatőr versenyrendszerben (bajnokságban) az amatőr sportolók és sportegyesületek mellett hivatásos sportolók, illetve sportvállalkozások csak a sportszövetség versenyszabályzatában megállapított feltételek mellett vehetnek részt. E feltételek keretében a sportszövetség korlátozhatja a sportvállalkozás által foglalkoztatható hivatásos sportolók számát.

Versenyszabályzatban csak **az a sportszervezet vehet részt**, amelynek nincs kilencven napnál régebben lejárt köztartozása és szintén kizáró ok a felszámolás, végelszámolás, valamint a feloszlás elhatározása.

A versenyrendszerben (bajnokságban) való indulás (nevezés) joga nem ruházható át, az erre irányuló szerződés semmis. Ez alól azonban a törvény kivételeket határoz meg.

A sportszövetségnek a versenyszabályzatában a hivatásos, illetve a vegyes (nyílt) versenyrendszerben (bajnokságban) részt vevő sportszervezetek számára azonos pénzügyi, adminisztratív, technikai és szakmai követelményeket kell megállapítania.

4. Sportrendezvények

a) *Sportlétesítmények építése*

A Sporttörvény meghatározza a sportlétesítmény építésének, illetve korszerűsítésének a biztonságossági feltételeit is. Iskolák, kollégiumok és óvodák esetében akkor engedélyezhető épület építése, ha a tanulók számának megfelelő tornaterem vagy sportlétesítmény is létesül. A Kormány által külön jogszabályban olimpiai központnak minősített, állami tulajdonban lévő ingatlanokat a vagyonkezelője köteles elsődlegesen sportcélokra használni.

b) *Sportrendezvények szervezése*

A szervezés feltételei

Magyarország nemzeti ünnepein versenyrendszerben (bajnokságban) szervezett verseny kizárólag a nemzeti válogatott részvételével megrendezésre kerülő, vagy a sportág nemzetközi szövetségének versenynaptárában egyébként szereplő sportrendezvényként szervezhető.

A sportrendezvények biztonságáról szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó versenyrendszer működtetése esetén, a labdarúgás sportág tekintetében a szakszövetség, a sportági szövetség, valamint a versenyrendszerben részt vevő sportszervezet szakirányú képesítéssel rendelkező biztonsági felelőst köteles alkalmazni. Kizárólag a szakszövetség vagy az országos sportági szövetség előzetes, írásbeli hozzájárulásával tartható olyan sportrendezvény, amelynek résztvevői a versenyzés során fokozott veszéllyel járó tevékenységet folytatnak (veszélyes üzem). A szakszövetség vagy az országos sportági szövetség a hozzájárulást nem tagadhatja meg, ha a sportrendezvény lebonyolítása a sportág hazai és nemzetközi versenyszabályzatában, valamint egyéb szabályzataiban meghatározott biztonsági előírásoknak megfelel, és megtartása a sportág versenyrendszerének (bajnokság) működtetését nem veszélyezteti.

Felelősségi szabályok

A sportrendezvény **előírásoknak megfelelő lebonyolításáért a szervező felelős**. A szervező köteles megtenni és az illetékes hatóságnál kezdeményezni minden olyan intézkedést, amely a sportrendezvényen résztvevők személyi és vagyónbiztonságának megóvása, valamint a jogsértések megelőzése érdekében szükséges. A szervező felelőssége a résztvevőknek a sportesemény helyszínén történő megjelenésétől addig tart, amíg a résztvevők a sportesemény helyszínét elhagyják.

Sportrendezvény **csak olyan sportlétesítményben** szervezhető, amely a sportrendezvény jellegére is tekintettel, a sportrendezvényen résztvevők személyét és vagyonát nem veszélyezteti. Mindez vonatkozik a belépőjegy-eladásra, a sportrendezvény helyszínére történő beléptetésre, a szurkolótáborok elhelyezésére, azok folyamatos figyelemmel kísérésére, valamint a sportrendezvény helyszíne elhagyására, annak megszervezésére.

A **rendőrség határozattal megtiltja** a sportrendezvény nézők részvételével történő megtartását, vagy korlátozza a nézők számát, ha a biztonságos megrendezés feltételei hiányoznak, vagy a biztonsági szabályokat a szervező nem tartja be. A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

Ha a **sportrendezvény résztvevőinek magatartása annak biztonságos megtartását veszélyezteti** és a megbomlott rend másként nem állítható helyre, a szervező köteles a sportrendezvényt megszakítani, illetve felfüggeszteni. A nézők biztonságos távozása érdekében a rendőrség a nézőket visszatarthatja a sportlétesítményben, amíg az ellenérdekű szurkolói csoportok a sportrendezvény területéről, a rendőri biztosítás működési körzetéből, illetve a szurkolók kíséresi útvonalából eltávoznak. Az ellenérdekű szurkolói csoportok közterületi összecsapásának megakadályozása érdekében a rendőrség a szurkolói csoportokat a közterület egy bizonyos részének elkerülésével, meghatározott útvonalon a sportlétesítménybe kísérheti.

A biztonsági előírások megsértése esetén a sportrendezvény helye szerinti illetékes megyei rendőr-főkapitányság a jogsértés súlyától, az okozott kár mértékétől, a közbiztonságra való veszélyesség fokától, valamint a jogsértés ismétlődésétől függően kétszázezettől kétmillió forintig terjedő összegű **közigazgatási bírságot** szabhat ki a szervezővel, valamint a rendezővel szemben. A közigazgatási bírság ismételt kiszabása, vagy meg nem fizetése esetén a rendőrség határozattal korlátozza a sportrendezvényen a nézőszámot, vagy megtiltja a nézők részvételével történő megrendezést.

A **sportrendezvények biztonsági kockázat szerinti minősítését** az Országos Rendőr-főkapitányság által működtetett Minősítő Bizottság javaslata alapján határozza meg. A sportrendezvény biztonsági minősítése normál, fokozott vagy kiemelt biztonsági kockázatú lehet. Normál és fokozott biztonsági kockázatú sportrendezvényeken, a sportlétesítményen belüli biztonságért a szervező felel. A fokozott biztonsági kockázatú sportrendezvény szervezője annak időpontját megelőző 15 napon belül köteles felkérni a sportrendezvény helye szerint illetékes helyi rendőrkapitányságot a sportlétesítményen belüli rend fenntartására térítési díj megfizetése ellenében.

A szervező a sportrendezvény biztonságos lebonyolítása érdekében, valamint a helyszínen a rend fenntartására és a szervezési feltételek biztosítására szerződésben **rendező** szervezet vagy rendezőt bízhat meg. Rendező szervnek csak a személy-, vagyonvédelmi és magánnyomozói tevékenységről szóló törvény hatálya alá tartozó személy bízható meg.

A néző belépésének feltételei

A néző a sportrendezvény helyszínére a következő feltételek együttes teljesülése esetén léptethető be:

- érvényes belépőjeggyel, bérlettel rendelkezik;
- nem áll nyilvánvalóan alkohol, kábítószer vagy más bódító hatású szer befolyása alatt;
- nem tart magánál szeszes italt, kábítószert, valamint olyan tárgyat, amely a sportrendezvény megtartását, továbbá mások személyi és vagyónbiztonságát veszélyezteti, vagy amelynek a sportrendezvényre való bevitelét a szervező a belépőjegy vásárlását megelőzően megtiltotta, és erről a belépőjegy vásárlóját megfelelő módon tájékoztatta;
- nem tart magánál mások iránti gyűlöletre uszító feliratot, zászlót vagy egyébként jogszabály által tiltott önkényuralmi jelképet;
- nem áll a kizárás, a sportrendezvények látogatásától eltiltás, büntetés vagy a szabálysértési kiltás hatálya alatt, vállalja, hogy a rendező felszólítására igazolja személyazonosságát, valamint tudomásul veszi, hogy a sportrendezvény ideje alatt róla kép- és hangfelvétel készíthető.

Ha a résztvevő ezeknek a **feltételeknek nem felel meg, a sportrendezvényről el kell távolítani**. A szervező köteles gondoskodni a pályarendszabályok értelmében be nem vihető tárgyak dokumentált átvételéről, biztonságos megőrzéséről és a jogosult részére távozásakor történő visszaadásáról. A szervező a résztvevők egyedi azonosítására alkalmas biztonsági beléptetési és ellenőrző rendszert (beléptető rendszer) alkalmazhat és ennek során jogosult a résztvevők személyazonosságát ellenőrizni.

A néző köteles betartani a szervező által meghatározott biztonsági előírásokat. Nem folytathat olyan tevékenységet, amely a sportrendezvényt megzavarja, megghiúsítja vagy veszélyezteti a sportrendezvényen résztvevők, az arra érkezők, vagy az onnan távozók testi épségét illetve vagyoni javait. A néző a Polgári Törvénykönyv kártérítésre vonatkozó általános szabályai szerint tartozik felelősséggel.

A szervező a **sportrendezvényen történő részvételből kizárhatja** a sportrendezvényről eltávolított személyt, részére a belépőjegy nem adható el, és meg kell akadályozni, hogy a sportrendezvényen részt vehessen. A sportrendezvényen történő részvételből való kizárás hat hónaptól két évig, de meghatározott sportlétesítmények vonatkozásában akár négy évig is tarthat. A kizáró döntés ellen a néző bírósághoz fordulhat. A rendőrség a sportrendezvényen történő részvételből, a szervező által kizárt személyekről nyilvántartást vezet.

A szervező képviselője a normál és fokozott biztonsági kockázatú sportrendezvény ideje alatt, a résztvevők személyi és vagyonszüksége érdekében jogosult a résztvevőket a rendőrség által meghatározott helyszínekre, a rendőrség által meghatározott számban elhelyezett, a résztvevők egyedi azonosítását lehetővé tevő minőségű felvételt biztosító **kamerával megfigyelni** és a felvételt rögzíteni. A labdarúgás sportág tekintetében a fokozott és valamennyi kiemelt biztonsági kockázatú sportrendezvény ideje alatt köteles a szervező képviselője gondoskodni a kamerával való megfigyelésről. A kamerával való megfigyelés tényéről jól látható módon kell a résztvevőket tájékoztatni.

Önellenőrző kérdések:

1. Milyen típusú sportszervezeteket ismer?

Sportegyesület és sportvállalkozás

2. Melyek a sportszövetségek típusai?

A sportszövetségek típusai az országos sportági szakszövetségek, sportági szövetségek, szabadidősport szövetségek, fogyatékosok sportszövetségei, diák- és főiskolai–egyetemi sport sportszövetségei.

3. Melyek a szakszövetség alapvető feladatai?

A szakszövetség alapvető feladatai közé tartozik, hogy a szabályzatok kiadásával biztosítsa a sportág rendeltetésszerű működését, kialakítsa a sportág versenyrendszerét, működtesse a nemzeti válogatott kereteket, meghatározza a sportág stratégiai fejlesztési koncepcióit, képviselje a sportág érdekeit az állami szervek, a MOB és annak szakmai tagozatai, a többi sportszövetség, más egyesületek, szövetségek előtt, valamint a nemzetközi sportéletben. A sportág rendeltetésszerű működése érdekében a szakszövetség törvényben meghatározott szabályzatokat köteles megalkotni.

4. Ki felelős a sportrendezvény előírásoknak megfelelő lebonyolításáért?

A sportrendezvény előírásoknak megfelelő lebonyolításáért a szervező felelős.

5. Milyen típusú versenyrendszert működtethet a sportszövetség?

A sportszövetség amatőr, hivatásos és vegyes (nyílt) versenyrendszert működtethet.

IV. A sportoló jogállása

1. A sportoló fogalma és típusai

A törvény meghatározza a **sportoló fogalmát** Európai Sport Charta fogalmának megfelelően. **Sportolónak az a természetes személy minősül, aki sporttevékenységet végez.** Sporttevékenység a szabadidő eltöltéseként kötetlenül vagy szervezett formában, illetve versenyszerűen végzett testedzés vagy szellemi sportágban kifejtett tevékenység, amely a fizikai erőnlét és a szellemi teljesítőképesség megtartását, fejlesztését szolgálja. Külön kategóriát képeznek a versenyszerűen sportolók vagy versenyzők, akik a sportszövetség által kiírt szervezett vagy engedélyezett versenyeken, illetve versenyrendszerben vesznek részt.

A **versenyző** lehet **amatőr**, vagy **hivatásos sportoló**. Hivatásos sportolónak csak az minősül, aki jövedelemszerzési céllal, foglalkozásszerűen folytat sporttevékenységet. Minden más versenyző amatőr sportoló.

2. A versenyző jogai és kötelezettségei

A versenyző jogai

A sportszervezet köteles a versenyző számára biztosítani a sportág jellege szerinti biztonságos sporttevékenység folytatásához szükséges feltételeket, a versenyző pedig igényelheti a sportszervezetétől az eredményes sporttevékenységhez szükséges felkészülési, versenyzési lehetőség biztosítását. A fogyatékos versenyzők számára a sportszövetségeknek külön feltételeket kell megállapítaniuk.

A versenyző kötelezései

A versenyző köteles a **tisztességes játék (fair play)** elvei szerint felkészülni, versenyezni és tartózkodni a tiltott szerek használatától,¹² a verseny (mérkőzés) eredményének nem megengedett eszközökkel, módszerekkel történő befolyásolásától, a fogadási csalástól, a verseny (mérkőzés) biztonságos megrendezését veszélyeztető, a nézők magatartását a sportrendezvény rendjének fenntartása szempontjából hátrányosan befolyásoló viselkedéstől. Köteles azonkívül sportegészségügyi ellenőrzésen részt venni, a sportág hazai és nemzetközi versenyszabályzatában és egyéb szabályzataiban foglaltakat betartani, valamint a sporttevékenység során annak a sportszervezetnek, sportszövetségnek az érdekeit is figyelembe venni, amellyel tagsági viszonyban áll.

A versenyzőnek **versenyengedéllyel kell rendelkeznie**, amelyet a sportszövetség állít ki. A versenyengedély a versenyrendszerben vagy versenyeken való részvételre jogosító sportolói igazolvány. A versenyengedélyek egységes tartalmát és formáját a Magyar Olimpiai Bizottság (továbbiakban MOB) határozza meg. Egy sportágban egy versenyzőnek csak egy versenyengedélye lehet. Ettől a sportszövetség szabályzatának rendelkezése esetén lehet eltérni.

Ha a versenyengedély kiadásának nincsenek meg a feltételei, továbbá ha a versenyző valótlan adat igazolását kéri, a versenyengedély kiadását a sportszövetség **megtagadja, vagy a versenyengedélyt visszavonja**. A versenyengedély kiadásának megtagadása határozattal történik, amellyel szemben 8 napon belül a kérelmező panaszt nyújthat be a sportszövetség elnökségéhez. A sportszövetség határozatával szemben bírósághoz vagy a Sport Állandó Választottbíróshoz fordulhat a versenyző.

A versenyengedélyek speciális fajtája az egy versenyre szóló engedély, azaz a **rajtengedély**, amely a sportszövetség szabályzatában meghatározottak szerint adható ki az amatőr és a szabadidő tevékenységet folytató sportolónak.

12 A doppingtilalomra és a doppingvizsgálatra vonatkozó részletes szabályokat a Kormány rendeletben állapítja meg

a) *Az amatőr sportoló*

Az amatőr sportoló a következő módokon sportolhat: sportegyesület keretében tagként, sportszerződés alapján, valamint sportvállalkozás és az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítvány keretében pedig kizárólag sportszerződés alapján. A sportiskola tanulója tanulói jogviszonya alapján is amatőr sportolónak minősülhet.

A **sportszerződésben** a sportszervezet és az amatőr sportoló megállapodnak a sporttevékenységgel kapcsolatos együttműködésük feltételeiről. A sportszerződésre a Polgári Törvénykönyv megbízási szerződésre vonatkozó rendelkezéseit a Sporttörvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A sportszerződést írásba kell foglalni, és az csak határozott időre, de legfeljebb 1 évre köthető.

Az amatőr sportoló a sportszövetség versenyrendszerében csak akkor vehet részt, ha versenyengedéllyel rendelkezik.

b) *A hivatásos sportoló*

A hivatásos sportoló a sportvállalkozással kötött **munkaszerződés vagy megbízási szerződés** alapján fejt ki sporttevékenységét, feltéve, hogy a megbízási díj a számvitelről szóló törvény alapján bérként kerül kifizetésre. Ezen rendelkezésektől törvény alapján el lehet térni. Hivatásos sportoló sportegyesületben csak akkor végezhet sporttevékenységet, ha ezt a sportszövetség szabályzata lehetővé teszi.

A hivatásos sportoló sporttevékenységgel összefüggő munkaviszonyára a Munka Törvénykönyvéről szóló törvényt, a Sporttörvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

A hivatásos sportolónak **hivatásos sportolói versenyengedéllyel** kell rendelkeznie, amelyet a sportszövetség ad ki. Hivatásos versenyengedély csak hivatásos sportolói munkaszerződéssel vagy hivatásos sportolói megbízási szerződéssel rendelkező versenyző részére állítható ki, amelyben a hivatásos sportoló játékjogát a sportszervezetre ruházza át. A jogviszony megszűnése esetén a játékjog használati joga ingyenesen visszaszáll a hivatásos sportolóra. Az ezzel ellentétes megállapodás semmis.

A hivatásos sportoló **átigazolhat** másik sportszervezethez. Az átigazolás keretében a játékjog használati jogát a megszerző sportszervezet a munkaszerződés vagy a megbízási szerződés fennállása alatt a hivatásos sportoló előzetes írásbeli hozzájárulásával másik sportszervezetre átruházhatja. A hozzájárulás megadásáért a hivatásos sportoló az átruházó sportszervezettől a megállapodásuk szerinti ellenértékre igényt tarthat. Az **ideiglenes átigazolás** a hivatásos sportoló munkaszerződését, vagy megbízási szerződését nem érinti, de végleges átigazolás esetén új munkaszerződést, vagy megbízási szerződést kell kötni.

3. A sportszakember

A sportszakember a sportoló tevékenységét segíti. **Sportszakembernek minősül az a természetes személy, aki a sportoló felkészítésével és versenyeztetésével, illetve a sportoló sporttevékenysége gyakorlásának biztosításával kapcsolatban - közvetlenül vagy közvetett módon - munkaviszony, illetőleg munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján sportszakmai tevékenységet végez.**

A sportszakember a sportszakmai tevékenysége ellenértékéért, a szakmai tevékenységéhez és az általa felkészített sportoló vagy csapat által elért eredményekhez igazodó mértékben **díjazásra jogosult**. Ettől a felek eltérhetnek és a sportszakember ingyenesen is végezheti a tevékenységét, de csak az erre vonatkozó kifejezett megállapodása alapján. A sportszakember ezen kívül igényelheti a sportszervezettől vagy - amennyiben a sportszakembert a sportszövetség foglalkoztatja - a sportszövetségtől az eredményes szakmai tevékenységhez szükséges **képzési, továbbképzési** lehetőség biztosítását. A sportszakember köteles részt venni a sportszövetség által szervezett, számára előírt kötelező továbbképzésben. A sportszakember szakmai tevékenységét szintén a **fair play** elvei szerint köteles végezni.

Önellenőrző kérdések:

1. Ki minősül hivatásos sportolónak?

Hivatásos sportolónak az a versenyző minősül, aki jövedelemszerzési céllal, foglalkozásszerűen folytat sporttevékenységet. Minden más versenyző amatőr sportoló.

2. Mi a versenyengedély?

Versenyengedéllyel a hivatásos versenyzőnek kell rendelkeznie, amelyet a sportszövetség állít ki. A versenyengedély a versenyrendszerben vagy versenyeken való részvételre jogosító sportolói igazolvány.

3. Milyen módokon sportolhat az amatőr sportoló?

Az amatőr sportoló sportolhat sportegyesület keretében tagként, sportszerződés alapján, valamint sportvállalkozás és az utánpótlás-nevelés fejlesztését végző alapítvány keretében pedig kizárólag sportszerződés alapján. A sportiskola tanulója tanulói jogviszonya alapján is amatőr sportolónak minősülhet.

4. Mit jelent az átigazolás?

Az átigazolás keretében a játékjog használati jogát a megszerző sportszervezet a munkaszerződés vagy a megbízási szerződés fennállása alatt a hivatásos sportoló előzetes írásbeli hozzájárulásával másik sportszervezetre átruházhatja. A hozzájárulás megadásáért a hivatásos sportoló az átruházó sportszervezettől a megállapodásuk szerinti ellenértékre igényt tarthat.

5. Ki minősül sportszakembernek?

A sportszakember a sportoló tevékenységét segíti. Sportszakembernek minősül az a természetes személy, aki a sportoló felkészítésével és versenyeztetésével, illetve a sportoló sporttevékenysége gyakorlásának biztosításával kapcsolatban - közvetlenül vagy közvetett módon - munkaviszony, illetőleg munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján sportszakmai tevékenységet végez.

Fogalomtár:

Sport:

Minden olyan fizikai tevékenység, amelynek célja esetenként vagy szervezett formában a fizikai és szellemi erőnlét kifejezése vagy fejlesztése, társadalmi kapcsolatok teremtése, vagy különböző szintű versenyeken eredmények elérése.

Sportoló:

Az a természetes személy, aki sporttevékenységet végez.

Sportszövetség:

Meghatározott sporttevékenységek körében a sportversenyek szervezésére, a tagok érdekvédelmére és a részükre való szolgáltatásokra, valamint a nemzetközi kapcsolatok lebonyolítására létrehozott, jogi személyiséggel és önkormányzattal rendelkező szövetségek. Típusai az országos sportági szakszövetségek, a sportági szövetségek, a szabadidősport szövetségek, a fogyatékosok sportszövetségei, valamint a diák- és főiskolai-egyetemi sport szövetségei.

Országos sportági szakszövetség:

A sportszövetség, amely sportágában kizárólagos jelleggel jogszabályokban meghatározott feladatokat lát el, és törvényben megállapított különleges jogosítványokat gyakorol.

Sportvállalkozás:

Az a gazdasági társaság, amelynek a cégjegyzékbe bejegyzett főtevékenysége sporttevékenység, továbbá a gazdasági társaság célja sporttevékenység szervezése, valamint a sporttevékenység feltételeinek megteremtése egy vagy több sportágban.

Sportszakember:

Az a természetes személy, aki a sportoló felkészítésével és versenyeztetésével, vagy egyébként a sportoló sporttevékenysége gyakorlásának biztosításával kapcsolatban - közvetlenül vagy közvetett módon - munkaviszony vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszony alapján sportszakmai tevékenységet végez

Felhasznált irodalom:

PRINCZINGER Péter: A sportjog közjogi alapjai, ELTE, Budapest, 2010

PRINCZINGER Péter: A sportjog civiljoga, ELTE, Budapest, 2010

RIXER Ádám – TÉGLÁSI András: A sport igazgatása In Közigazgatási jog Különös rész. Complex, Budapest, 2013

SÁRKÖZY Tamás: Sportjog, HvgOarc, Budapest, 2007

SÁRKÖZY Tamás: A magyar sportjog alapjai HvgOrac, Budapest, 2000,

SZAMEL Lajos: A sportigazgatás jogi szabályozása, MTA, Budapest, 1987